

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINETUL PREȘEDINTELUI

COMUNICAT DE PRESĂ

La data de 5 decembrie 2025, ora 12:00, constituită în Secții Unite, în conformitate cu prevederile art.27 lit.b) din Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară,

În temeiul art.146 lit.a) din Constituția României și art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată,

Cu participarea unui număr de 102 judecători cu respectarea cerințelor de cvorum prevăzute de lege,

Înalta Curte de Casație și Justiție în unanimitate a decis sesizarea Curții Constituționale a României pentru controlul constituționalității, înainte de promulgare, în ceea ce privește:

Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (PL-x nr. 522/2025) în raport de prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), art. 16 alin. (1), art. 114, art. 124 alin. (3), art. 133 alin. (1), și ale art. 147 alin. (4), precum și ale art. 148 alin. (2) și (4) prin faptul că:

- **Discriminează magistrații față de alte categorii de beneficiari de pensii de serviciu;**
- **Încalcă brutal independența justiției;**
- **Elimină de facto pensia de serviciu pentru magistrați;**
- **Încalcă standardele internaționale statuate prin jurisprudența CJUE și CEDO;**
- **Încalcă caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale;**
- **Utilizează termeni ambigui și neclari și prezintă lacune normative care fac legea incompatibilă cu standardul de claritate și previzibilitate într-un stat de drept.**

Analiza a reliefat următoarele aspecte care fac soluția normativă supusă analizei incompatibilă cu rigorile Constituției:

Motivele de neconstituționalitate extrinseci:

- I. Caracterul de urgență a proiectului nu a fost demonstrat sau a fost construit pe o realitate **contrafactuală** pentru următoarele motive:
 - a. Invocarea condiționalităților Jalonului 215 din PNRR a fost scoasă din context și este **neconformă cu realitatea** potrivit documentelor comunicate de Comisia Europeană, obiectul nefiind stabilirea modalităților de pensionare care fusese apreciat ca îndeplinit, ci propunerea inițială privind supraimpozitarea.

- b. Invocarea condițiilor economice care necesită intervenția nu a fost justificată de Executiv, **lipsind orice fel de date** care să arate impactul economic pentru anii imediat următori și care justifică urgența invocată.

Motivele de neconstituționalitate intrinseci:

- I. Legea încalcă obligațiile constituționale de claritate a reglementării pentru asigurarea previzibilității și predictibilității consacrate de art. 1 alin (3) și (5) din Constituție.
- a. Legea utilizează termeni juridici inexistenți în fondul normativ și nedefiniți în conținutul actului legislativ curent, creând neclaritate și imprevizibilitate.
- b. Legea afectează principiul securității juridice creând în mod cumulativ modificări abrupte ale statutului magistratului, fără o tranziție reală.
- Astfel contrar discursului public, prin cumulara normelor referitoare la eşalonarea vârstei de pensionare, eşalonarea vechimii în muncă și eşalonarea eliminării perioadelor asimilate de vechime în specialitate, 45% dintre magistrații în funcție au o creștere bruscă la 65 de ani, iar 21% au o creștere bruscă la 60-64 de ani.
- II. Legea creează discriminare evidentă între categoriile de pensii de serviciu, fiind net defavorabilă magistraților, deși sunt singurii dintre aceste categorii cu statut garantat constituțional.
- a. La toate celelalte categorii, standardul minim de calcul al cuantumului este de 65% din indemnizațiile brute, la magistrați fiind propus unul mult inferior.
- b. Comparativ cu celelalte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu numai în cazul magistraților plafonarea este drastică, respectiv limitată la 70% din venitul net.
- c. Discriminarea este evidentă și nejustificată raportat la motivele invocate în expunerea de motive a Executivului în condițiile în care efortul bugetar pentru plata pensiilor magistraților este minim raportat la totalul cheltuielilor cu pensiile de serviciu.
- III. **Anulează de facto pensiile de serviciu**, creând pentru magistrații care nu îndeplinesc condițiile de pensionare la data intrării în vigoare a legii, reducerea până la anulare a caracterului pensiei de serviciu, iar pentru generațiile viitoare va deveni chiar inferioară celei din sistemul public de pensii.
- IV. Legea încalcă independența justiției raportat la standardele statutului stabilite prin Deciziile CJUE, CEDO și ale CCR. Toate aceste instanțe au pronunțat decizii exprese și explicite care fac ca soluția legislativă să fie incompatibilă cu garantarea independenței justiției.
- V. Legea încalcă decizii anterioare ale CCR care au sancționat expres soluții normative identice cu cele cuprinse în proiectul actual și prin aceasta încalcă principiul supremației Constituției și caracterului obligatoriu al deciziilor CCR.

În considerentele hotărârii au fost reținute în sinteză următoarele aspecte:

I. *Neconstituționalitatea extrinsecă: încălcarea art. 114 din Constituție, în sensul lipsei urgenței*

Contrar normelor de tehnică legislativă, a standardelor de bună reglementare și cu încălcarea jurisprudenței Curții Constituționale, expunerea de motive care însoțește proiectul de act normativ nu oferă o justificare reală pentru modalitatea de adoptare a legii propusă de Guvern.

I.1 Invocarea condiționalităților impuse de Planul Național de Redresare și Reziliență

Expunerea de motive a legii face referire la conținutul Deciziei nr. 3490 din 28 mai 2025, potrivit căruia, pentru Jalonul 215 este suspendată plata sumei de 213 milioane euro. În această decizie, Comisia Europeană a condiționat Jalonul 215, în principal, de soluția de impozitare, nu de condițiile de pensionare ale magistraților.

Această concluzie are în vedere faptul că după intrarea în vigoare a Legii nr. 282/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, prin care au fost revizuite condițiile de acordare a pensiilor de serviciu, cât și procedura de impozitare a acestora, România a fost evaluată pozitiv, Comisia Europeană apreciind îndeplinit Jalonul 215 din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență.

Contrar celor susținute de inițiatorul proiectului de lege, Comisia Europeană nu a criticat dispozițiile ce vizează condițiile de pensionare, astfel cum acestea au fost reconfigurate prin actul normativ anterior precizat, confirmând, practic, reglementarea adoptată.

Ca urmare a deciziei CCR privind impozitarea, prin care s-a stabilit o rată de înlocuire de 80%, legiuitorul a venit cu modificarea Codului fiscal, fiind modificat prin Legea nr. 141/2025, în vigoare de la 1 august 2025. Prin această modificare a instituit obligația de plată pentru pensiile mai mari de 3000 lei a unui impozit de 10% și a CASS de 10%, ajungându-se astfel la obiectivul Jalonului în acord cu decizia CCR. Această situație normativă este ulterioară deciziei din mai 2025 și este de natură a complini Jalonul 215 integral, în limitele constituționale.

I.2 Invocarea argumentelor referitoare la condițiile economice

Argumentele invocate de Guvern legătură cu **situația economică dificilă** în care se află la acest moment Statul român nu sunt, nici ele, de natură să justifice urgența legii, având în vedere faptul că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, o motivare bazată pe argumente de natură economică „ar putea acredita ideea unei urgențe a măsurilor în cauză și a necesității de adoptare cu celeritate a modificărilor legislative dacă ar fi însoțită și de o fundamentare, în conformitate cu dispozițiile Legii

nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă” (paragraful 38 al Deciziei Curții Constituționale nr. 29/2020).

Expunerea de motive nu conține nicio informație cu privire la impactul financiar asupra bugetului consolidat pe termen scurt sau lung ori cu privire la veniturile și cheltuielile rezultate din aplicarea soluțiilor legislative preconizate. Guvernul nu a arătat câte persoane și în ce quantum ar urma să beneficieze de pensii de serviciu în anul următor sau următorii 2 ani și care ar fi impactul bugetar al reducerii, raportat la atingerea adusă statutului, și pentru a cuantifica urgența raportată efectiv la impactul obținut și rezultatul pentru redresarea economiei naționale.

II. Motive de neconstituționalitate intrinsecă:

II.1 Neconstituționalitatea legii, ca o consecință a nerespectării normelor de tehnică legislativă [încălcarea art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție]

II.1.a) Legea încalcă cerințele de claritate și precizie.

Ex: utilizarea termenului „*vechime totală în muncă*” care nu este definit nicăieri și nici în cuprinsul legii. Termenii legali utilizați și definiți în legislație pensiilor fiind „*vechime în muncă*”, „*vechime în funcție*”, „*vechime în specialitate*” și „*vechime în magistratură*”.

Efecte: Neclaritatea generată de utilizarea acestui termen autonom este de natură să ridice serioase probleme în practica judiciară ulterioară și chiar să conducă la restrângerea dreptului la pensie, inclusiv în sensul înlăturării din calculul aferent îndeplinirii acestei condiții de deschidere a dreptului la pensie a perioadelor în care persoanele vizate de lege au contribuit în sistemele de pensii neintegrate (de ex. avocații care au devenit magistrați).

Ex: sintagma „data pensionării” este neclară, creatoare de confuzii, înțelesul acesteia fiind imposibil de lămurit pe calea simplei interpretări judiciare.

Efecte: Reglementând ipotezele derogatorii de la una din condițiile de pensionare (cerința vechimii totale în funcție), prin raportare la „data pensionării” – ca element de calcul care nu poate fi determinat decât ulterior configurării certe a tuturor condițiilor impuse pentru nașterea dreptului la pensionare – legiuitorul a construit, practic, o soluție legislativă improprie din punct de vedere logico-juridic, bazată pe un raționament de tip circular (*petitio principii*). În acest fel, legea încalcă cerința reglementată de art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, potrivit căreia: „(4) *Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce.*”. Hotărârea de sesizare dând numeroase exemple în corpul legii care încalcă obligația constituțională de claritate a legii, statuată unanim în practica Curții.

II.1.b) Legea încalcă cerințele de predictibilitate, afectând principiul securității juridice, corelat cu componenta instituțională a independenței justiției.

Curtea Constituțională a statut că modificarea regimului de pensionare poate fi acceptată în anumite condiții, actul normativ prin care se instituie o astfel de măsură trebuie să se situeze în limite legale și să respecte condițiile de constituționalitate.

Prin urmare, fără a nega dreptul legiuitorului de a modifica regimuri juridice preexistente, reiterăm neîndeplinirea de către acesta a obligației de a stabili prin norme tranzitorii reale și efective o aplicare etapizată a noilor condiții și criterii de acordare a pensiei de serviciu, în condițiile în care acesta a creat un **sistem de eșalonare** a aplicării condițiilor de pensionare necorelat, neclar și nerezonabil, aspect cu atât mai grav cu cât, chiar în privința modului de eșalonare a aplicării condițiilor de dobândire a dreptului la pensia de serviciu, Curtea Constituțională îl sancționase nu cu mult timp înainte, indicându-i, totodată, prin Decizia nr. 467/2023, reperele clare de urmat pentru realizarea unei eșalonări corecte din punct de vedere constituțional.

Aceste repere, legiuitorul a ales, însă, să le ignore din nou, cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, sub următoarele aspecte:

- i) **Eșalonarea privind vârsta de pensionare** (încalcă decizia CCR nr. 467/2023 paragraful 125, afectând principiul securității juridice consacrat de art. 1 alin (5) din Constituție.

În fapt prin cumularea prevederilor din Legea nr. 282/2023 cu normele din prezenta lege se ajunge ca un magistrat, care ar îndeplinit condițiile în 14 ani acum, va îndeplini condițiile de pensionare în 31 de ani.

Argumentele și statisticile efective extinse au fost cuprinse în textul sesizării ICCJ pentru a fi avute în vedere de Curtea Constituțională.

- ii) ***Neconstituționalitatea eșalonării vârstei de pensionare sub aspectul momentului de început.***

În contradicție evidentă cu considerentele Curții Constituționale din Decizia nr. 467 din 02 august 2023, prezenta lege instituie, prin art. V alin. (5) lit. a), vârsta de 49 de ani ca vârstă minimă de pensionare până la data de 31 decembrie 2026.

Această soluție legislativă este în mod cert o ficțiune juridică lipsită de raționalitate, întrucât, pe de o parte:

- creșterea cu 4 luni a vârstei minime de pensionare pentru anul 2026 (art. IV din Legea nr. 282/2023) este abrogată prin art. II din prezenta lege;

- expunerea de motive a prezentei legi indică o „creștere treptată a vârstei de pensionare cu câte un an pentru fiecare generație de magistrați” (pct. 2.3),

iar, pe de altă parte, în concret, creșterea vârstei minime de pensionare între anul 2025 și anul 2026 este de 1 an și 4 luni (de la 47 de ani și 8 luni la 49 de ani).

iii) Eșalonarea privind vechimea în muncă

Din perspectiva cerințelor de predictibilitate și stabilitate juridică, care alcătuiesc principiul securității legislative, reglementarea unei condiții suplimentare de vechime totală în muncă de 35 de ani (specifică regimului pensiei de drept comun) *diluează noțiunea de pensie de serviciu a magistraților*, strâns legată de conceptul de „carieră în magistratură”, prin preluarea unor elemente specifice stabilirii pensiei în sistemul de drept comun și aplicarea acestuia la regimul juridic al pensiei de serviciu.

iv) Eșalonarea privind eliminarea perioadelor asimilate

Legea analizată reglementează și o nouă procedură de eliminare treptată până în anul 2035 a vechimilor asimilate.

Astfel, deși o soluție similară a fost sancționată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 467/2023, noul proiect prevede ca la fiecare 2 ani, vechimea asimilată să se reducă efectiv cu câte 1 an.

II.2. Legea încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție privind principiul egalității în drepturi, raportate la art. 47 alin. (2) și art. 124 alin. (3) din Constituție

Legea analizată creează un regim juridic dezavantajos și discriminatoriu pentru magistrați în privința dreptului lor la pensie, garantat de art. 47 din Constituție, în conținutul oferit acestui drept la nivel legislativ primar, în raport cu categorii profesionale aflate în situații similare sau analoage (alți beneficiari ai unor pensii de serviciu). Tratatamentul juridic dezavantajos în raport cu alte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu este cu atât mai grav cu cât, în acord cu cele statuate de Curtea Constituțională, doar pensia de serviciu a magistraților beneficiază de protecție constituțională, în lumina art. 124 alin. (3) din Constituție, ca garanție a independenței justiției.

Tratatamentul diferențiat creat pentru subiecții de drept aflați sub incidența legii criticate, în raport cu alte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu rezultă, cel puțin, din următoarele aspecte:

- nicio altă categorie profesională nu este triplu condiționată (vechime în funcție, vechime totală în muncă și vârstă minimă de pensionare) pentru accesarea dreptului la pensie (nici dintre cele cărora le este recunoscut beneficiul acordării unei pensii de serviciu, nici dintre cele care cad sub incidența Legii nr. 360/2023);

- quantumul pensiei de serviciu a magistraților este stabilit prin aplicarea unui procent inferior celui reglementat pentru alte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu. Astfel, în cazul militarilor [potrivit art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 223/2015] al membrilor corpului diplomatic și consular [potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 216/2015], al funcționarilor publici parlamentari [potrivit 73¹ alin. (3) din Legea nr. 7/2006] sau al auditorilor Curții de Conturi [potrivit art. 51 alin. (1) din Legea

nr. 94/1992], cuantumul pensiei este determinat prin aplicarea procentului de **65%** la baza de calcul (stabilită prin raportare la veniturile salariale brute), iar al judecătorilor Curții Constituționale de **80%** din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută lunară și sporurile avute [potrivit art. 71 alin. (1) din Legea nr. 47/1992].

- pragul maxim stabilit de lege pentru cuantumul pensiei de serviciu a magistraților este cel de 70% din venitul net avut în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. În schimb, alte categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu fie nu sunt limitate la un maxim, fie beneficiază de un prag mult mai ridicat (de exemplu, militarii beneficiază, în temeiul art. 30 din Legea nr. 223/2015, de un maxim de 85% din baza de calcul, stabilită prin raportare la veniturile salariale brute).

- penalizarea pentru fiecare an care lipsește din vechimea maximă în funcție aplicată magistraților care, la împlinirea vârstei de 65 de ani, pot beneficia de pensia de serviciu dacă îndeplinesc condiția unei vechimi totale în muncă de minim 35 de ani, dintre care între 20 și 25 de ani realizată numai în funcțiile prevăzute de lege, este stabilită la nivel dublu în raport cu alte categorii de beneficiari cărora li se recunoaște un beneficiu legal similar. Astfel, în cazul magistraților, potrivit art. I pct. 2 din lege (cu referire la art. 211 alin. (3) din Legea nr. 303/2022), cuantumul pensiei este micșorat cu **2%** din baza de calcul pentru fiecare an care lipsește din vechimea de 25 de ani în funcțiile prevăzute de lege. În același timp, în situația similară a militarilor, art. 29 alin. (2) din Legea nr. 223/2015 prevede că: *„(2) De pensie de serviciu beneficiază și militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, în condițiile legii, cu o vechime cumulată de până la 25 de ani, cuantumul pensiei fiind diminuat cu 1% din baza de calcul prevăzută la [art. 28](#) pentru fiecare an care lipsește din această vechime.”*

- pentru nicio altă etapizare a creșterii vârstei de pensionare realizată prin actele normative adoptate până în prezent, fie că este vorba de sistemul public de pensionare, fie de sisteme speciale de pensionare, nu au fost avute vreodată în vedere perioade precum cele propuse prin norma analizată (creșterea vârstei de pensionare cu 17 ani într-un interval temporal de 16 ani). Dimpotrivă, au fost prevăzute perioade mult mai mari pentru tranziție, care au permis, spre exemplu, creșterea vârstei standard de pensionare pentru bărbați cu 3 ani într-un interval temporal de 15 ani, respectiv creșterea vârstei standard de pensionare pentru femei cu 5 ani într-un interval temporal de 20 ani, în cazul sistemului public de pensii ori creșterea vârstei standard de pensionare cu 4 ani într-un interval temporal de 15 ani, în cazul anexei nr. 1 la Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat.

În concluzie, raportat la cele mai sus arătate, se poate observa faptul că modalitatea de reglementare a pensiei de serviciu în cazul magistraților generează evidente situații de inechitate și discriminare comparativ cu celelalte categorii sociale, beneficiare de pensie de serviciu.

Lipsa unei justificări rezonabile și obiective

În Expunerea de motive a legii principala justificare a diminuării drastice a pensiilor de serviciu a magistraților are un caracter general, vizând necesitatea imperioasă a reducerii cheltuielilor cu pensiile, bugetul de stat fiind în situația de a nu le mai putea susține la nivelul actual.

În argumentarea generică a legii, lipsită de o fundamentare bazată pe cifre, care să ofere o evidențiere clară și completă a impactului financiar al noii reglementări în planul economiilor bugetare, Guvernul omite să precizeze datele financiare care ar fi putut oferi imaginea relevantă pentru analiza eventualului caracter obiectiv al restricționării dreptului la pensia de serviciu a magistraților.

În sistemul pensiilor de serviciu, din totalul de peste 200.000 de beneficiari ai pensiilor de serviciu, 90% aparțin sistemului de apărare și ordine publică (aproximativ 190.000 de persoane, militari, polițiști, ofițeri SRI, SIE, SPP, funcționari publici cu statut special, jandarmi, etc.), iar peste 10.000 aparțin celorlalte categorii profesionale (magistrați, grefieri, funcționari publici parlamentari, membri ai Corpului Diplomatic și Consular al României, personal aeronautic civil navigant și personalul Curții de Conturi).

Pentru plata drepturilor tuturor categoriilor de beneficiari ai pensiilor de serviciu (inclusiv ale magistraților, dar altele decât cele ale sistemului de apărare și ordine publică), bugetul necesar a fost de 2,2 miliarde de lei.

Bugetul total alocat pentru plata pensiilor militare în 2024 a depășit 14 miliarde de lei. Cea mai mare parte a acestei sume este alocată de MAI, cu un buget de peste 7,36 miliarde de lei, urmat de MAPN cu peste 5,5 miliarde de lei și SRI, cu peste 1,08 miliarde de lei.

Expunerea de motive este mai degrabă destinată comunicării publice a unui narativ neadevărat decât a fundamentării oficiale și riguroase a necesității modificării cadrului legal doar în ce privește pe magistrați.

Pe de altă parte Jalonul 215 nu privea doar pe magistrați, care par să fie ținta nesusținută de date pentru atacul la autoritatea judecătorească.

II. 3 Legea încalcă dispozițiile art. 124 alin.(3) din Constituție privind independența justiției coroborate cu cele ale art. 147 alin. (4) privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale și ale art. 148 alin. (2) și alin. (4) privind prioritatea dreptului Uniunii Europene, fiind afectată componenta funcțională/instituțională a principiului independenței justiției în substanța sa

Independența justiției reprezintă în lumina jurisprudenței europene dar și a celei naționale, un element structural esențial al statului de drept.

Garanțiile pe care statul este dator să le ofere respectării principiului independenței justiției - între care se numără și pensia de serviciu a magistraților - nu reprezintă favoruri sau privilegii acordate magistraților, ci ele slujesc binelui general concretizat în valori precum libertatea, demnitatea, democrația, care deși nu au asociată

în mod direct o valoare economică, depășesc prin importanță aspecte variabile și temporare, însă cuantificabile din punct de vedere material.

În realitate, raportat la efectele avute pe termen lung asupra sistemului de justiție a măsurii luate de Guvern și având în vedere caracterul deopotrivă general al principiilor puse în balanță, analiza cerută instanței constituționale presupune o ordonare din punctul de vedere al importanței oferite de societate, prin instituțiile sale, propriilor valori.

Hotărârea Secțiilor unite prezintă decizii ale CJUE, CEDO dar și jurisprudența CCR care evidențiază fără echivoc caracterul neconstituțional al soluțiilor normative propuse.

II.4 Eliminarea de facto a pensiilor de serviciu pentru generațiile viitoare de magistrați.

Anulează de facto pensiile de serviciu, creând pentru magistrații care nu îndeplinesc condițiile de pensionare la data intrării în vigoare a legii, reducerea până la anulare a caracterului pensiei de serviciu, iar pentru generațiile viitoare va deveni chiar inferioară celei din sistemul public de pensii. Argumentele circumscrise acestei critici sunt expuse pe larg în cuprinsul sesizării ICCJ.

II.5 Neconstituționalitatea prevederilor art. V alin. (6) din proiectul de lege ce încalcă dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5), ale art. 16 și art. 124 alin. (3) cu referire la art. 147 alin. (4) și art. 148 alin. (2) din Constituția României, republicată, în privința modalității de actualizare a pensiei de serviciu în funcție de indicii de inflație

Hotărârea Secțiilor unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție expune în concret incompatibilitatea soluțiilor normative identificate de Executiv raportate la decizii anterioare exprese, raportate la respectivele prevederi, ceea ce încalcă în procesul de legiferare caracterul obligatoriu al deciziilor CCR.